

Nyomortanya a főváros közepén

Budapest, május 23.

(Saját tudóstónktól.) A főváros első nagy szociális alkotása, egy hatalmas népszálló volt az Aréna-uton. A csodaszép épület célja az volt, hogy tisztességes munkásoknak, vagy elszegényedett, proletárrá vált lateinereknek napi 60 fillérért szállást adjon. Tiszta, rendes szobák, közös étkezők, közös olvasó-termek, több százra menő hálólhely, minden volt ebben a néppalotában, de maga a palota szűknek bizonyult. Alig két éve áll fenn, eleinte az emberek szegyleték, nem merték felkeresni, most, mikor elterjedt a jó híre mindenfelé és a nyomor is legyőzte a szegényérzetet, akkor egyszerre szűk lett az intézmény és ma a helyzet az, hogy három-négyszáz nyomorgó fiatalember talál helyet a szállóban, de sok százra megy azok száma, akik továbbra is kávéházi díványokon, oszlopok mellett és a falnak dőlve kénytelenek átaludni az éjszakát. Lakást venni nem tudnak, a szállodai árakat nem tudják fizetni, a Népszállóban pedig nincs hely.

De vannak Budapesten még jótékony emberek, vannak, akik még törődnek az elzüllött, lerongyolódott egzisztenciákkal és készítenek számukra nyugodalmat éjszakai fekhelyet. Néhány kisebb szálloda rendezett be ilyen tömeglakást, ahová éjszaka — tizenegy óra tájban — indulnak meg hosszú rajokban a szomorú, beestett arcú, vékony, fázós legények, hogy nehezen — talán címírással — megszerzett, vagy hatosonként összekoldult koronájukon éjszakai nyugodalmat vásároljanak maguknak. Ezek a szomorú szállodák nagyjából a terézvárosi utcákban vannak, semmi nem mutat arra, hogy nyomortanyák, hogy szegény emberek, nyomorgó egzisztenciák filléreire gazdagodnak.

Az egyik legtipikusabb ilyen nyomortanyán — a Zichy Jenő-utcai Terminus-szállodában — tegnap éjjel a *Világ* munkatársa két órát töltött és erről a két órától akarunk beszámolni most.

Egy Andrassy-uti kávéházból telefonáltunk a Terminus-szállóba, hogy van-e még egy koronás ágy.

— Van — volt rá a kurta, erélyes felelet és azzal már le is csapták a hotelportás telefonjának kagylóját.

Felöltő nélkül indultunk el a szálló felé. Szürke, egyszerű épület — Gróf Zichy Jenő-utca 11. szám — a kis szálloda. Rendesen vidéki utazók, artisták lakják, de szerelmi találkák részére is jó szívet és jó pénzért kiadnak egy-egy szobát. Hanem ezek a szobák rendesek és tiszták.

Iktatószám	Budapestre vonatkozó ujságcikkek		Osztályozás
	Szerző	362.52	
	Cím	"1913"	
Forrás: <i>Világ</i>			Személy
Bp.	1913	V/24.	Helyszám
(Hely)	(Idő)	(Köt. v. füz.)	

De az épület alatt, a pincében, más világ van. Ott a nyomor uralkodik. Mikor belépünk és megmondjuk a kívánságainkat, a portás mély és néma megvetéssel veszi el tőlünk a koronát és keresztülvezet a sötét udvaron. Valahol hátul, még a homályba is feketén beleásító üreg nyílt. Néhány lépcsőn lemegyünk, egy hosszú, szűk folyosóba érünk. A folyosó mennyezetéről egyetlen egy árva villanylámpa világít. A hosszú folyosó két oldaláról nyílnak a „szobák“. Az egyik nyílásra némán rámutat a portás és int. Azzal megfordul és megy. Mi belépünk a kis lyukba. Egy rozoga ágy és amennyiben a félhomályban látni — mert ide már alig világít be a villanylámpa — nagyon piszkos fehéremű.

A hosszú folyosón elhangzanak a portás léptei, csönd van, csak a különböző mélyedésekből hallatszik ki az emberek lélegzése. Körülnézünk. A folyosó végében egy ütöttkopott pléh-mozsdó áll, a zománcát vesztett mozsdótáblán piszkos víz, valami gyanus fekete lé, hogy rámondhatjuk, hogy három-négy napja áll a táblán. A levegő fojtott és nyomott, mert ide friss levegő sohasem jut be. Benézünk az egyes hálólhelyekre. Kopott, fényes ruhákban hevernek az emberek az ágyakon, mélyen, fáradtan alusznak, szinte érzik rajtuk a soknapos álmatlanság, amely után ez is pihenés.

Mindenki, legalább a legtöbb ruhástól dőlnek az ágyra. Amint nézgelődünk, újra léptek hallatszanak. Behuzódunk a számunkra kijelölt alvóhelyre. Borostás állu, borotvátlan ember jön lefelé a lépcsőn. Egyedül,

X. cs. 81. sz.

Már régi vendég, aki ismeri a járást. Mikor észrevesz bennünket, megnéz, kutatóan, vizsgálódva figyel arcunkat és mikor látja, hogy uj arc, biztatólag és atyáskodva beszél:

— Csak feküdjön le bátran, fiatalember, ez is jobb, mint semmi. De ne vetkőzzék le, tartsa magán a ruháit, mert nagyon nedves a levegő és mert . . . mert el is szoktak tűnni a ruhák. Ha nem fáj a lába, a cipőjét se vegye le. Itt lába kél mindennek. De — úgy látom — magának lett volna több pénze. Miért nem vett hatván krajcárért egy ágyat ott elől, az utcára. Ott is vannak pincelakások, de jobbak, mint ezek, mert legalább van egy kis ablakuk, fenn, a plafond felé, az utcára. És az emeleten is jobbak a szobák.

A biztató és bārtságos előadás után bevonul az egyik fülkébe, egy pár pernyi motoszkálás után ez a hang is elcsendesül. A levegő mind fojtóbbá, elviselhetetlenné lesz, az emberek lélegzése a nehéz levegőben zihálássá változik, és szinte félelmessé lesz a homályos folyosó.

Lassu, nesztelen léptekkel kimegyünk az udvarra és egy hátsó, elrejtett lépcsőn felosonunk az emeletre. A rendes folyosókról itt is alig emberszélességű, kis folyosók nyílnak, amelyek két oldalán apró szobák vannak. Ablakuk, levegőjük nincs és az egész kis helyiségben egy ágy és egy mozsdó fér el. E szobákban teljesen valóra válik az, hogy csak akkor lehet a kabátot felhuzni, ha kinyitják az ajtót. De e drága, nagyszerű szobák ára már 1 korona 50 fillér.

Nagynehezen, óvatosan, kisonunk a portás ajtaja előtt az utcára. Künn csöndesen, nyugodtan pihen az utca. A kapu előtt egy konflis áll meg, de mi diszkrétek vagyunk. Benn pedig nedves, fojtott, levegőtlen levegőben „piheni“ ki kinos, napi munkáját egy csomó szegény proletár.

1913